

ARAŞTIRMA MAKALESİ

MALİ ÇÖZÜM DERGİSİNDE YAYINLANMIŞ MUHASEBE VE
DENETİM MAKALELERİNİN İÇERİK ANALİZİ: 2010-2020*A CONTENT ANALYSIS OF THE ACCOUNTING&AUDITING PAPERS
PUBLISHED IN THE JOURNAL OF MALİ ÇÖZÜM: 2010-2020*

N. Gözde BİRCAN*

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı Mali Çözüm dergisinde akademik alanda muhasebe ve denetim konularına ilişkin olarak 2010-2020 yılları arasında yayınlanmış olan hakemli yazıların analiz edilmesi ve içerik açısından değerlendirilmesidir. Çalışmada muhasebe ve denetim konularında yazılmış olan makaleler niteliksel ve niceliksel özellikleri açısından analiz edilmiştir. İncelenen makaleler öncelikle, “Muhasebe” ve “Denetim” şeklinde ana kategorilere ayrılmıştır. Ayrıca seçilen dönemlerdeki makaleler, yazar sayılarına, içeriklerine, yazar akademik unvanlarına ve makalede kullanılan araştırma yöntemlerine göre de alt kategorilerine ayrıştırılarak incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Mali Çözüm Dergisi, muhasebe, denetim, makale, bibliyometrik analiz.

ABSTRACT

The main purpose of this study is to analyze and asses the refereed papers about accounting and auditing published in the Journal of Mali Çözüm within the period of 2010-2020. In the study, the papers about accounting and auditing have been analyzed according to their qualitative and quantitative characteristics. Firstly, the papers are mainly categorized as “Accounting” and “Auditing”. Additionally, the papers have been assessed by their number of authors, contents and research methods.

Keywords: A Journal of Mali Çözüm, accounting, auditing, paper, analysis

* T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Görevlisi, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0217-6339>

1. GİRİŞ

Mali Çözüm Dergisi, İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası tarafından (İSMMMO) 1991 yılından itibaren 2 aylık periyotlarla çıkarılan, ulusal (TR DİZİN-ULAKBİM) ve uluslararası (Proquest ABI/INFORM Global ve EBSCO Business Source Complete) veri tabanları tarafından tanınan ve ağırlıklı olarak muhasebe, vergi ve denetim konularında makaleler yayınlayan hakemli bir mesleki dergidir.

Çalışmamızda, Mali Çözüm Dergisi'nin 2010-2020 dönemi içerisinde yayınlanan 66 farklı sayısı bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiş ve bu dergilerde muhasebe ile denetim konusunda yayınlanmış olan hakemli yazılar içerik açısından analiz edilerek değerlendirilmiştir. İncelenen makaleler, araştırmanın içeriği, çalışma grubu ve büyüklüğü, çalışma grubunun belirlenme şekli, yazar sayısı, araştırma yöntemi, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri gibi değişkenler baz alınarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, incelenen makalelerin niteliksel ve niceliksel olarak hangi özelliklere sahip olduğunu ortaya koyarak ilgili döneme ilişkin genel bir değerlendirme yapmaktır.

Çalışmada incelenen makaleler öncelikle konu içeriklerine göre yıllar itibariyle ana kategorilere ayrılmıştır ve her bir kategoride yazılan makale sayısı niceliksel olarak tespit edilmiştir. İçeriklerine göre ana kategorilerine ayrılan bu makaleler sonrasında alt konularına göre detaylandırılmış ve ayrıştırılmıştır. Ayrıca incelenen makaleler yazar sayısı, kullanılan araştırma yöntemi, araştırma yöntemlerinin istatistikî araçları vb. gibi değişkenler açısından da analiz edilmiştir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Muhasebe ve denetim alanında ülkemizde ve Dünyada, bu alanlardaki çalışmaların içerik analizine yönelik olarak çok çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalara ilişkin bilgiler tarihsel süreç içerisinde aşağıdaki gibi ele alınmıştır.

Dünyada muhasebe literatüründe yapılan çalışmaları incelendiğinde ilk olarak Lee 1995 yılında ABD muhasebe akademisyenlerinin mesleki yapılaşmasına yönelik bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma ile Amerika Birleşik Devletleri'nde akademik muhasebe araştırmalarının ağırlıklı olarak ekonomi ve finans temelli teorilerden etkilenen bir düşünce okulu tarafından şekillendirildiği ortaya çıkarılmıştır (Arıcı, Aktaş ve Karğın, 2016, s.925).

Lee'yi takiben Prather ve Rueschhoff ise 1996 yılında Amerikan akademik dergilerinde 1980-1993 yılları arasında muhasebe ile ilgili yayınlanmış olan araştırma çalışmalarının analizini yapmışlardır. Bu çalışma içerisinde makalelerin yıllar itibariyle konu açısından eğilimleri, kullanılan araştırma yöntemleri ve yabancı uyruklu yazarlar ele değerlendirilmiştir (Prather-Kinsey ve Rueschhoff, 1996, s.1-17). Aynı yıl içerisinde Stephan Zeff yine Amerikan akademik araştırma dergilerine ilişkin olarak bir çalışma yapmış ve ilgili dergileri veri tabanları ve indekslerde taramaları açısından ele almıştır (Zeff, 1996, s.157-158). 1997 yılında ise Panazzo Amerika ve Avrupa'daki muhasebe araştırmalarının durumuna ilişkin olarak doktora eğitiminin özelliklerini araştırmıştır. Bu araştırma sonucunda 1995'de Lee'nin ortaya koyduğu gibi ABD'de akademik muhasebe çevresinin elit eğitim kurumlarının etkisi ve hakimiyeti altında olduğunu, Avrupa'da ise muhasebe alanında hem araştırma hem de eğitim açısından belli üniversitelerin ön planda olduğunu tespit etmiştir.

1999 yılında ise Carmona Avrupa'daki muhasebe araştırmaları ile ilgili makaleleri incelemiş ve The European Accounting Review dergisinin bu konudaki rolünü 1977-1992 yılları arasında yayınlanan 13 adet farklı dergisindeki çalışmaları analiz ederek değerlendirmiştir. Bu çalışma sonucunda İngiliz muhasebe akademisyenlerinin Avrupa'da muhasebe araştırmalarında baskın bir hakimiyetinin olduğunu tespit etmiştir. (Arıcı vd., 2016, s. 925). Yakın döneme doğru gelindiğinde ise 2009 yılında Oler 1960-2007 yılları arasında en iyi altı muhasebe dergisindeki çalışmaları muhasebe araştırmalarındaki genel trendi ortaya koymak için incelemiş ve bu araştırma ile geçen süreçte muhasebe araştırmalarının ciddi bir dönüşüm geçirdiğini ortaya koymuştur. Buna göre yapılan Oler'in çalışması, muhasebe araştırmalarında geçerli olan normatif yöntemin yerini pozitif araştırmalara bıraktığını göstermiştir. Chan ise 2013 yılında 1990-2010 yılları arasındaki en iyi altı muhasebe dergisine Asya-Pasifik bölgesindeki yirmi muhasebe dergisini daha ekleyerek önceki çalışmayı güncellemiş ve bölgedeki yükseköğretim kurumlarının muhasebe araştırma verimliliği üzerindeki etkisini incelemiştir. Son olarak Williams ise 2014 yılında 2011 yılı boyunca Journal of Accounting Research, Journal of Accounting and Economics ve The Accounting Review dergilerinde yayınlanan 135 çalışmada kullanılan araştırma yöntemlerinin ve araştırma konularının içerik analizini yaparak ağırlık yüzdelerini tespit etmiştir (Arıcı vd., 2016, s.925).

Türkiye’de yapılan çalışmalara bakıldığında ise, 2007 yılında Selimoğlu ve Uzay denetim alanında 1995-2006 arasında yapılmış çalışma, tez ve kitapları incelemişlerdir (Selimoğlu ve Uzay, 2007, s.39-40). 2008 yılında Sakin, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi’nde 1972-2007 yıllarında muhasebe ve finans alanında yayınlanmış olan makalelerin içerik analize yönelik bir çalışma yapmıştır (Sakin, 2008, s.1). Yakın zamana gelindiğinde ise 2010 yılında Önce ve Başar Türkiye’deki akademik araştırma dergilerinde 2000-2008 yılları arasında yayımlanan muhasebe ve denetim alanındaki yayınlanmış olan 1.363 makalenin analizine yönelik bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. 2010 yılını takiben 2011 yılında Kurt ve Uçma, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi ve Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi’nde yayınlanan 612 makalenin içerik analizine ilişkin bir çalışma yapmışlardır (Kurt ve Uçma, 2011, s.75-76). 2014 yılında ise Hotamışlı ve Erem, muhasebe ve finansman dergisinde 2005-2013 yılları arasında yayımlanan 562 makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır (Hotamışlı ve Erem, 2014, s.1-2.). Son olarak ise 2016 yılında Arıcı, Aktaş ve Karğın tarafından Türkiye’deki önde gelen beş muhasebe dergisinde 2011-2015 yılları arasında yayımlanan makaleler içerik analizi yöntemiyle yıl, dergi, kullanılan araştırma yöntemleri, veri toplama yöntemleri, analiz teknikleri vb. değişkenler açısından analiz edilerek sınıflandırılmıştır (Arıcı vd., 2016, s.925).

3. BULGULAR

Çalışmada yapılan analiz sonucunda 2010-2020 dönemi içerisinde Mali Çözüm Dergisi’nde muhasebe ve denetim alanında toplam 211 makalenin yayınlandığı görülmüştür.

Elde edilen bulgular öncelikle makalelerin konuları açısından değerlendirilmiş ve yıllar itibarıyla her bir sayıda yayınlanan makaleler konularına göre genel bir çerçevede “muhasebe” ve “denetim” olarak sınıflandırılmıştır. Makalelerin yıllara ve ana kategori konularına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir;

Tablo 1. Makalelerin Yıllara ve Konularına Göre Dağılımları

Yıllar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Muhasebe	16	14	10	10	18	8	15	10	14	17	23	155
Denetim	5	3	5	6	4	6	5	2	6	4	10	56
Toplam	21	17	15	16	22	14	20	12	20	21	33	211

3.1. Makalelerin Kategorilerine Göre Dağılımı

Çalışmada Mali Çözüm Dergisi'nde 2010-2020 yılları arasında yayımlanan muhasebe ve denetimle ilişkili 211 makalenin ana kategorileri, makalelerin içerikleri incelenerek belirlenmiş ve detaylandırılmıştır. Buna göre 2010-2020 yılları arasında yayımlanan 211 makalenin 155 tanesinin muhasebe, 56 tanesinin ise denetim konusu ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Muhasebe ve denetim ana kategorisinde yazılan makalelerin alt kategorilerine ilişkin tablo muhasebe ve denetim alanları için ayrı ayrı sınıflandırılarak aşağıdaki Tablo 2'de özetlenmiştir;

Tablo 2. Muhasebe Makalelerinin Alt Kategorilerine Göre Dağılımları

Alt Kategoriler	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Uluslararası Finansal Raporlama ve Muhasebe Standartları (IFRS)	8	5	5	5	7	3	7	1	4	3	6	54
Muhasebe Alt Uzmanlık Alanları	3	2	2	3	5	2	-	2	-	4	2	25
Muhasebe Mesleği ve Meslek Mensupları	-	-	1	1	1	1	3	3	3	3	5	21
Maliyet Muhasebesi	1	2	-	-	-	1	1	1	3	1	3	13
Finansal Raporlama ve Konsolidasyon	1	1	-	1	1	-	-	1	1	1	1	8
Vergi ve Ceza Muhasebesi Uygulamaları	2	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	5
Finansal Muhasebe	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	4
Büyük ve Orta Ölçekli İşletmeler Finansal Raporlama Standartları (BOBI FRS)	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Muhasebe Bilgi Sistemi ve Teorisi	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	4
Finansal Tablolar	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	3
Entegre Raporlama	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	3
Finansal Şeffaflık ve Manipülasyon	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Muhasebe Hata ve Hileleri	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2
Diğer	-	1	-	-	1	1	1	-	-	1	2	7
Toplam	17	14	10	10	18	8	14	10	14	17	23	155

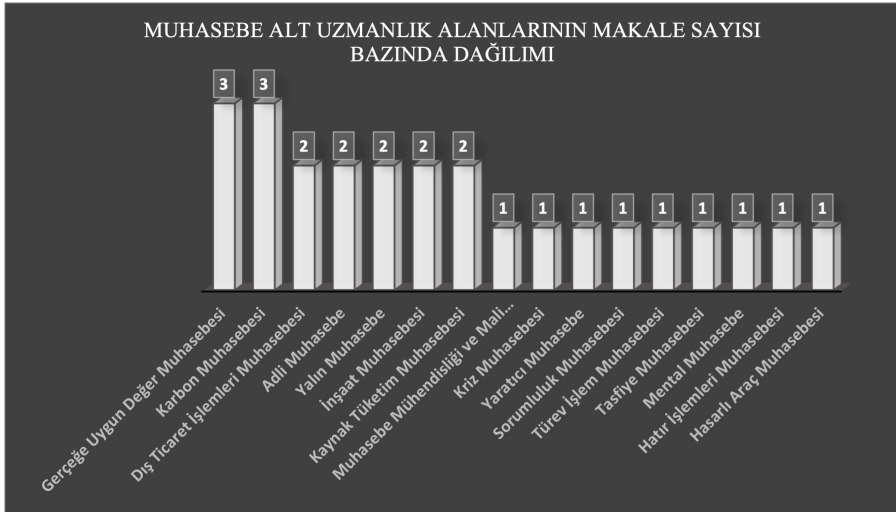
Tablo 2’de görüldüğü üzere muhasebe ile ilgili olarak yazılan makaleler en fazla uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları (IFRS) konusunda yazılmıştır. Bu konuda yayınlamış makalelerin sayısı 54’dür ve tüm muhasebe makaleleri içerisinde yaklaşık %35’lik bir orana sahiptir. Uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları konusunu, muhasebe alt uzmanlık alanları konusu takip etmektedir. 2010-2020 dönemi içerisinde muhasebe alt uzmanlık konuları ile ilgili 25 adet makale yazılmıştır ve bu kategorinin toplam muhasebe makaleleri içerisindeki ağırlık oranı %16’dır. Bu iki kategoriden sonra en çok Muhasebe Mesleği ve Meslek Mensupları ve Maliyet Muhasebesi alanında yapılan çalışmalar yer almaktadır. Belirlenen yıllar arasında en az çalışmanın ise, Finansal Şeffaflık ve Manipülasyon ile Muhasebe Hata ve Hileleri konularında olduğu tespit edilmiştir.

3.2. Muhasebe Makalelerinin Alt Kategorilerine Göre Dağılımları

Muhasebe alt uzmanlık alanlarında yazılan makalelerin içerik açısından dağılımı kategorisinde ise, gerçeğe uygun değer muhasebesi, karbon muhasebesi, dış ticaret işlemleri muhasebesi, adli muhasebe, yalın muhasebe, inşaat muhasebesi, kaynak tüketim muhasebesi, mali muhasebe ve mali mühendislik, kriz muhasebesi, yaratıcı muhasebe, sorumluluk muhasebesi, tasfiye işlemleri muhasebesi, mental muhasebe, hatır işlemleri muhasebesi, hasarlı araç muhasebesi vb. gibi spesifik konular yer almaktadır.

Grafik 1. Muhasebe Alt Uzmanlık Alanlarında Yazılan Makalelerin Yıllar İtibariyle Dağılımı

Grafik 2. Muhasebe Alt Uzmanlık Alanlarının Makale Sayısına Göre Dağılımı

Yukarıdaki grafiklerden Grafik 1 incelendiğinde, muhasebe alt uzmanlık konuları ile ilgili makalelere en çok 2014 yılında (5 adet) yer verildiği, 2016 ve 2018 yıllarında ise muhasebe alt uzmanlık konuları ile ilgili hiç makale yazılmadığı görülmektedir. Grafik 2'ye göre ise üzerine en çok makale yazılan muhasebe alt uzmanlık alanlarının “gerçeğe uygun değer muhasebesi” (3 adet) ve “karbon muhasebesi” (3 adet) olduğu görülmektedir.

Muhasebe alt uzmanlık konuları kategorisinden sonra üçüncü sırada muhasebe mesleği ve meslek mensupları kategorisi gelmektedir. Bu kategoride yazılan makalelerin toplam makale içerisindeki ağırlık oranı %14'dür.

2010-2020 dönemini kapsayan zaman aralığında muhasebe makalelerinin alt kategorilerine göre dağılımlarını gösteren Tablo 2'de “diğer” kategorisindeki her bir konuda 1'er adet makale olmak üzere toplam 7 adet çalışma bulunmaktadır. Yapılan analiz sonuçları doğrultusunda bu kategorinin içeriğini; muhasebe tarihi, muhasebe tahminleri, muhasebe sorunları, muhasebe teknikleri, mesleki etik, entelektüel sermaye, dijital muhasebe uygulamaları konularının oluşturduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada denetim alanında yazılan makaleler de içerik açısından incelenerek bağımsız denetim, iç denetim, iç kontrol, vergi denetimi, hile denetimi, bağımsız denetçi, bağımsız denetim raporları ve görüşleri, bağımsız denetim standartları, denetim döngüsü ve diğer olmak üzere 13 alt kategoriye ayrılmış ve detaylandırılmıştır. Denetim ana kategorisinde yazılan makalelerin alt kategorilere dağılımı aşağıdaki tabloda belirtildiği şekildedir;

Tablo 3. Denetim Makalelerinin Alt Kategorilerine Göre Dağılımları

Alt Kategoriler	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Bağımsız Denetim	1	-	-	2	-	3	1	1	1	2	2	13
Hile Denetimi	-	1	4	1	2	1	-	-	-	-	1	10
İç Denetim	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4
Bağımsız Denetçi	1	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	4
İç Kontrol	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	3
Bağımsız Denetim Raporları	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
Bağımsız Denetim Standartları	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Denetim Döngüsü	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3
Vergi Denetimi	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Denetim Mesleği	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2
Denetim Komiteleri	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2
Denetim Teknikleri	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Diğer	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	5
Toplam	4	3	5	6	4	6	6	2	6	4	10	56

Tablo 3'den de anlaşılacağı üzere denetim alanındaki makaleler ağırlıklı olarak bağımsız denetim ve hile denetimi konularında yazılmıştır. Tablodaki analiz verilerine göre; denetim alanında yayımlanmış makalelerin %23'ünü bağımsız denetim, %18'ini ise hile denetimi konularında yazılmış makalelerin oluşturduğu görülmektedir. İç denetim ve bağımsız denetçi konuları ayrı ayrı %7'lik, iç kontrol, bağımsız denetim raporları, denetim standartları ve denetim döngüsü konuları %5'lik ve vergi denetimi, denetim teknikleri, denetim mesleği ile denetim komiteleri adlı konu kategorileri %4'lük bir ağırlığa sahiptir. “Diğer” kategorisinde ise birbirinden farklı konularda yazılmış 5 farklı makale bulunmaktadır. Makalelerin konu içerikleri; adli denetim, çevik denetim, denetim kalitesi, denetim teorisi ve denetim sistemleri şeklindedir.

3.3. Muhasebe Ana Kategorisinde Yazılmış Makalelerin İçerik Açısından Değerlendirilmesi

Muhasebe ana kategorisinde yazılmış olan makaleler incelendiğinde bu makalelerin alt kategoriler olan; uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları, muhasebe alt uzmanlık alanları (gerçeğe uygun değer muhasebesi, karbon muhasebesi, dış ticaret işlemleri muhasebesi, adli muhasebe, yalın muhasebe, inşaat muhasebesi, kaynak tüketim muhasebesi, mali muhasebe ve mali mühendislik, kriz muhasebesi, yaratıcı muhasebe, sorumluluk muhasebesi, tasfiye muhasebesi, mental muhasebe, hatır işlemleri muhasebesi, hasarlı araç muhasebesi), konsolidasyon ve finansal raporlama, vergi ve ceza muhasebesi uygulamaları, finansal muhasebe, büyük ve orta ölçekli işletmelerin finansal raporlama standartları (BOBI FRS), muhasebe bilgi sistemi ve teorisi, entegre raporlama, finansal şeffaflık ve manipülasyon, muhasebe hataları ve hileleri ve diğer kategorisinde sınıflandırılan; muhasebe tahminleri, muhasebe sorunları, muhasebe tarihi muhasebe teknikleri, mesleki etik, dijital muhasebe uygulamaları gibi konuları içerdiği tespit edilmiştir. Bu konulardan ağırlıklı kısmı oluşturan uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları konusunda yazılan makaleler içerik açısından incelendiğinde bu makalelerin borçlanma maliyeti standardı, işletme birleşmeleri standardı, nakit akış tablosu standardı, hasılat standardı, gelir vergileri standardı, türev araçlar standardı, maddi olmayan duran varlıklar standardı, devlet teşvikleri standardı gibi konular ile finansal raporlama standartlarına ilişkin kavramsal çerçeveyi ele aldığı görülmüştür. İlgili makalelerde en çok yer verilen konular ise hasılat ve borçlanma maliyeti standartları olmuştur. Mesleki etik ve sorumluluk, muhasebe sorunları, muhasebe tarihi, muhasebe tahminleri vb. gibi konular ise üzerinde en az makale yazılan konuları oluşturmuştur.

3.4. Denetim Ana Kategorisinde Yazılmış Makalelerin İçerik Açısından Değerlendirilmesi

Denetim ana kategorisinde yazılmış olan makaleler incelendiğinde bu makalelerin alt kategoriler olan; bağımsız denetim, hile denetimi, iç denetim, bağımsız denetçi, iç kontrol, bağımsız denetim raporları, bağımsız denetim standartları, denetim döngüsü, vergi denetimi, denetim teknikleri, denetim mesleği, denetim komiteleri, denetim kalitesi ve denetim sistemleri ile adli denetim, çevik denetim gibi yeni denetim yaklaşımlarına yönelik konuları içerdiği tespit edilmiştir. Bu konulardan ağırlıklı kısmı oluşturan bağımsız

denetim kategorisinde yazılan makaleler içerik açısından incelendiğinde bu makalelerde bağımsız denetimde kilit denetim konuları, bağımsız denetimde yeni trendler, bağımsız denetim zorunluluğu ve bağımsız denetim sorumlulukları, rotasyon ve bağımsız denetim eşikleri gibi konuların ele alındığı görülmüştür.

Yapılan çalışmada “diğer” kategorisinde sınıflandırılan adli denetim, çevik denetim vb. gibi yeni denetim yaklaşımlarına yönelik konular ile denetim teorisi ve denetim sistemleri ile ilgili yazılan makaleler ise üzerinde en az makale yazılan denetim konularını oluşturmuştur.

3.5. Makalelerin Yazar Sayısına ve Yazar Unvanlarına Göre Analizi

2010-2020 dönemine ilişkin olarak incelenen makalelerin yazar sayısına ilişkin bilgiler, Tablo 4’de özetlenmiştir;

Tablo 4. Makalelerin Yazar Sayılarına Göre Dağılımı

Yazar Sayısı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Tek Yazarlı	14	6	8	7	10	8	8	7	11	11	12	102
İki Yazarlı	7	10	5	9	10	5	10	4	7	9	16	92
Üç Yazarlı	-	1	2	-	2	1	2	1	2	1	5	17
Toplam	21	17	15	16	22	14	20	12	20	21	33	211

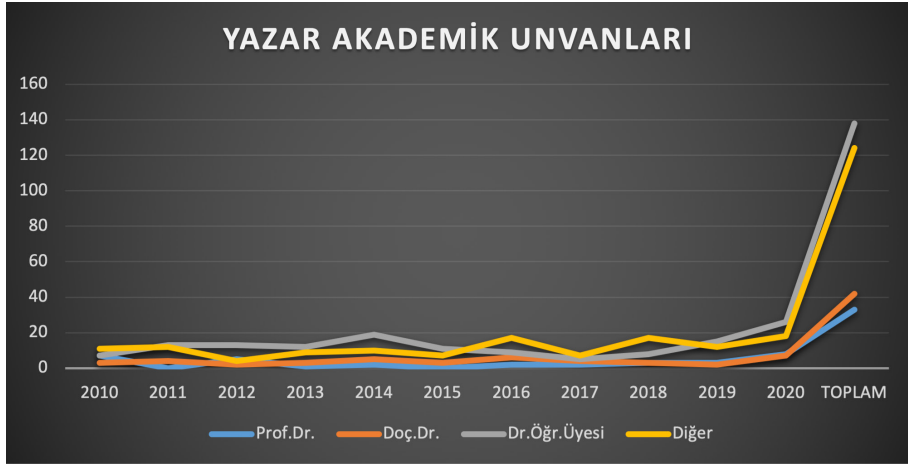
Tablodan görüldüğü üzere yıllar itibariyle en çok tek yazarlı makale yazılmıştır. Üç yazarlı makaleler ise en az tercih edilen makaleler olmuştur. Genel olarak değerlendirme yapıldığında ise incelenen makalelerin %48’i (102 adet) tek yazarlı, %44’ü (92 adet) iki yazarlı ve %8’i (17 adet) ise üç yazarlı makale şeklindedir. 2010-2020 dönemini kapsayan zaman aralığında dört yazarlı makale ise bulunmamaktadır.

Makalelerin yazar sayısı bilgileri ile birlikte incelenen dönemdeki makalelere katkı sağlayan yazarların akademik unvan bilgileri de analiz edilmiştir. İncelenen makalelere katkı sağlayan yazarların sayıları, akademik unvanlarına göre Tablo 5’de gösterilmiştir;

Tablo 5. Makalelerin Yazar Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

Akademik Unvan	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Prof. Dr.	7	0	5	1	2	0	2	2	3	3	8	33
Doç.Dr.	3	4	2	3	5	3	6	4	3	2	7	42
Dr.Öğr.Üye.	7	13	13	12	19	11	9	5	8	15	26	138
Diğer	11	12	4	9	10	7	17	7	17	12	18	124

Tablo 5’de görüldüğü üzere 2010-2020 dönemini kapsayan zaman aralığında yazılan makalelere en çok katkı sağlayan yazarların, doktor öğretim üyesi unvanına sahip yazarlar (%41) olduğu görülmektedir. Tüm makalelerin yazarları içerisinde toplam 138 kişi doktor öğretim üyesi yer almaktadır. En az katkı sağlayan yazarlar ise profesör doktor unvanına sahiptir. Tüm makalelerin yazarları içerisinde toplam 33 (%10) profesör doktor üyesi yer almaktadır. Yıllar itibariyle incelenen dönemde yazarların akademik unvanlarının kümüle dağılım trendi, aşağıdaki Grafik 3 yardımı ile de görülebilir.

Grafik 3. Makalelerin Yazar Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

Grafik 3’de görüldüğü üzere profesör doktor unvanına sahip yazarların (mavi eğri) en alt sırada yer aldığı görülmektedir. Genel toplamda en üst sırada doktor öğretim üyesi unvanına sahip yazarlar (gri eğri) bulunmaktadır. Bu yazarları ikinci sırada diğer kategorisinde sınıflandırılan (sarı eğri) araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve meslek mensubu üyesi ile özel sektör çalışanı unvanına sahip yazarlar takip etmektedir.

İncelenen makalelerin yazar sayısı bazında akademik unvan bilgileri ise tek yazarlı, iki yazarlı ve üç yazarlı makaleler için ayrı ayrı olmak üzere aşağıda Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8’de özetlenmiştir;

Tablo 6. Tek Yazarlı Makalelerde Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

Akademik Unvan	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Prof. Dr.	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2	6
Doç.Dr.	2	1	0	0	0	2	2	0	2	1	1	11
Dr.Öğr.Üye.	6	2	4	5	7	3	4	4	3	8	7	53
Diğer	5	3	3	2	3	3	2	3	5	1	2	32

2010-2020 döneminde incelenen makalelerin 102 tanesi (%48’i) tek yazarlı makale şeklindedir. Tablo 6’da görüldüğü üzere incelenen dönem aralığında tek yazarlı makalelere en çok doktor öğretim üyesi unvanına sahip yazarlar (%52), en az profesör doktor unvanına sahip yazarlar (%6) katkı sağlamıştır. Tabloda “diğer” kategorisinde sınıflandırılan yazarlar ise araştırma görevlileri, öğretim görevlileri ve meslek mensubu üyeleri ile özel sektör çalışanlarından oluşmaktadır.

Tablo 7. İki Yazarlı Makalelerde Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

Akademik Unvan	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Prof. Dr.	6	0	2	1	2	0	2	1	1	2	5	22
Doç.Dr.	1	3	1	3	4	1	3	4	0	1	3	24
Dr.Öğr.Üye.	1	9	7	7	10	5	5	0	5	7	15	71
Diğer	6	8	0	7	4	4	10	3	8	8	9	67

2010-2020 döneminde incelenen makalelerin 92 tanesi (%44’ü) iki yazarlı makale şeklindedir. Her bir makalede iki yazar bulunduğu için iki yazarlı makalelere toplam 184 farklı yazar katkı sağlamıştır. Tablo 7 incelendiğinde tek yazarlı makalelerde olduğu gibi iki yazarlı makalelerde de yazarların çoğunluğunu (%39’unu) doktor öğretim üyesi unvanına sahip yazarların oluşturduğu görülmektedir. İkinci sırada ise diğer kategorisindeki yazarlar (%36) yer almaktadır. Tabloda “diğer” kategorisinde sınıflandırılan yazarlar ise araştırma görevlileri, öğretim görevlileri ve meslek mensubu üyeleri ile özel sektör çalışanlarından oluşmaktadır.

Tablo 8. Üç Yazarlı Makalelerde Yazarların Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

Akademik Unvan	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Prof. Dr.	0	0	2	0	0	0	0	1	1	0	1	5
Doç.Dr.	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	3	7
Dr.Öğr.Üye.	0	2	2	0	2	3	0	1	0	0	4	14
Diğer	0	1	1	0	3	0	5	1	4	3	7	25

2010-2020 döneminde incelenen makalelerin 17 tanesi (%8'i) üç yazarlı makale şeklindedir. Her bir makalede üç yazar bulunduğu için üç yazarlı makalelere toplam 51 farklı yazar katkı sağlamıştır Tablo 8'e göre, tek yazarlı ve iki yazarlı makalelerden farklı olarak üç yazarlı makalelerde yazarların en çok (%49) diğer kategorisinde sınıflandırılan unvanlara (araştırma görevlileri, öğretim görevlileri ve meslek mensubu üyeleri ile özel sektör çalışanları) sahip olduğu görülmektedir. En az katkı (%10) sağlayan yazarlar ise profesör doktor unvanına sahip bulunmaktadır.

4. Makalelerde Kullanılan Araştırma Yaklaşımları

İncelenen dönemde makalelerde kullanılmış olan araştırma yaklaşımları aşağıda Tablo 5'de gösterilmiştir. Makalelerde kullanılmış olan araştırma yaklaşımları öncelikle “ampirik” ve “kavramsal” olarak sınıflandırılmıştır. Daha sonra ise ampirik çalışmalarda kullanılan istatistiksel yöntemler değerlendirilerek detaylandırılmıştır.

Tablo 9. Makalelerde Kullanılan Araştırma Yaklaşımları

Yıl	Ampirik	Kavramsal	Toplam
2010	10	11	21
2011	12	5	17
2012	7	8	15
2013	11	5	16
2014	15	7	22
2015	9	5	14
2016	15	5	20
2017	8	4	12
2018	15	5	20
2019	18	3	21
2020	28	5	33
Toplam	148	63	211

Yukarıdaki tablo incelendiğinde incelenen 211 makalenin 148 tanesinde ampirik yaklaşımın, 63 tanesinde ise kavramsal yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. İncelenen makalelerin %70’inde ampirik yaklaşımların esas alındığı tespit edilmiştir. Buna göre bir araştırma yaklaşımı olarak incelenen dönemde ampirik yaklaşımın, teorik yaklaşıma üstünlüğünün bulunduğu söylenebilir. Ampirik yaklaşım içerisinde en sık kullanılan yöntem ise nitel analiz yöntemlerinden “örnek olay ve uygulama” yöntemi olmuştur. Ampirik makalelerin yıllar itibariyle detayı ve araştırmalarda kullanılan istatistiki analiz yöntemleri ise aşağıda Tablo 10’da gösterilmiştir;

Tablo 10. Yıllar İtibariyle Ampirik Makalelerde Kullanılan İstatistiki Araştırma Yöntemleri

Analiz Yöntemleri	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Örnek olay veya uygulama	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Anket		X		X	X		X	X		X	X
İçerik Analizi	X	X				X			X		X
Regresyon Analizi						X	X		X		X
Korelasyon Analizi							X	X		X	X
Yüz Yüze Görüşme (mülakat)			X				X		X	X	

Tablo 10 incelendiğinde analiz yöntemlerinin kullanım oranında özellikle 2016 yılında bir artış olduğu görülmektedir. 2016 yılında ampirik çalışmaların çoğunlukla istatistiksel yöntemler kullanılarak gerçekleştirildiği ve kullanılan analiz yöntemlerinin çeşitlendirildiği görülmektedir. Yıllar itibariyle en sık kullanılan istatistiksel analiz yöntemleri ise nitel analiz yöntemi olarak “örnek olay ve uygulama” yöntemi, nicel analiz yöntemi olarak ise “anket” yöntemidir. Bu yöntemleri ise içerik analizi ile regresyon ve korelasyon analizi yöntemleri takip etmektedir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada Mali Çözüm Dergisi'nin 2010-2020 dönemine ait muhasebe ve denetim konusunda yazılan makalelerinin niteliksel ve niceliksel olarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın kapsamı içerisine, 2010-2020 dönemine ait 97. sayıdan başlayan ve 162. sayıda sona eren 66 sayı ve bu sayılarda yayımlanmış olan 211 adet makale dahil edilmiştir. 2010 yılındaki sayıda; 21 adet, 2011 yılında; 17 adet, 2012 yılında; 15 adet, 2013 yılında; 16 adet, 2014 yılında; 22 adet, 2015 yılında; 14 adet, 2016 yılında; 20 adet, 2017 yılında; 12 adet, 2018 yılında; 20 adet, 2019 yılında; 21 adet ve 2020 yılında; 33 adet makale yer almaktadır. Buna göre muhasebe ve denetim konularıyla ilgili en çok makale (33 adet), 2020 yılında yazılmıştır. Makale sayılarının istatistiksel dağılımı incelendiğinde 2017 yılı istisna tutulmak üzere 2015 yılından itibaren muhasebe ve denetim konularında yazılan makalelerde, 2015 yılı öncesi altı yıllık döneme kıyasla bir artış trendi gözlemlenmektedir.

Makalelere ilişkin olarak yapılan incelemenin sonucuna göre, incelenen 211 adet makalenin 155 tanesinin muhasebe konusunda ve 56 tanesinin denetim alanında yazıldığı görülmüştür. Muhasebe alanında yazılan makalelerin ağırlıklı kısmını oluşturan konu, uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları (IFRS) olmuştur. Bu kategoride yazılan makalelerin içeriği incelendiğinde ise uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları kapsamında; borçlanma maliyetleri, işletme birleşmeleri, maddi duran varlıklar, bilanço tarihinden sonraki olaylar standartları ile büyük ve orta ölçekli işletmeler için finansal raporlama standartlarına (BOBI FRS) yer verildiği görülmüştür. Söz konusu standartlardan TMS-23 Borçlanma Maliyetleri Standardı ve TFRS-15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı, incelenen dönemde en çok makale yazılan muhasebe standartları olmuştur.

Denetim alanında yazılan makalelerin ise ağırlıklı kısmı bağımsız denetim ve hile denetimi kategorisinde yazılmıştır. Bağımsız denetim konulu makalelerin içeriği incelendiğinde bu makalelerde; bağımsız denetim teorisi, bağımsız denetim zorunluluğu ve bağımsız denetim sorumluluğu, rotasyon, kilit denetim konuları, bağımsız denetim eşikleri ile bağımsız denetimde yeni gelişmeler ve trendler gibi konuların ele aldığı görülmüştür. Bu konulardan kilit denetim konuları bağımsız denetim kategorisinde en çok makale yazılan konu olmuştur. Hile denetimi kategorisindeki makalelerin içeriği ise hilelerin önlenmesinde kullanılan geleneksel ve çağdaş teknikler, hile denetimi

yetkinlikleri, hile denetimi uygulamaları ve vaka analizleri ile hile denetiminin önemi konularından oluşmaktadır. Hile denetimi kategorisinde en çok ele alınan ve incelen konu ise hilelerin önlenmesi konusu olmuştur.

Ayrıca incelenen makalelerin 148'inde ampirik yaklaşımın, 63'ünde ise kavramsal bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Ampirik yaklaşımlar içerisinde en çok kullanılan istatistikî analiz yöntemi ise örnek olay ve uygulama ile anket yöntemidir. Özellikle muhasebe alanında uluslararası finansal raporlama ve muhasebe standartları ile ilgili yazılan makalelerde örnek olay ve uygulama yönteminin uygulandığı görülmektedir. Muhasebe mesleği ve meslek mensupları ile ilgili konularda yazılan muhasebe makalelerinde ise çoğunlukla anket yöntemi kullanılmıştır. Örnek olay ve uygulama ile anket yönteminden sonra üçüncü sırada gelen içerik analizi yönteminin ise daha çok denetim alanında yazılan makalelerde ve denetim raporları ile ilgili çalışmalarda kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen makalelerin 102 tanesi tek yazar, 94 tanesi iki yazar ve 15 tanesi üç yazar tarafından kaleme alınmıştır. Bu bilgilere ek olarak yapılan analiz sonucunda, Mali Çözüm Dergisinde 2010-2020 dönemi içerisinde yayınlanan makaleler arasında yer alan 135 makalenin muhasebe ve denetim alanı dışındaki konularla (vergi hukuku, iş hukuku, şirketler hukuku, sosyal güvenlik hukuku, ekonomi, gelir vergisi kanunu, Türk ticaret kanunu düzenlemeleri, bankacılık kanunları ve düzenlemeleri, teşvik sistemleri vb. gibi) ilgili olduğu da tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Arıcı, N., Aktaş, R. ve Karğın, S. (2016). Muhasebe Alanında Yapılan Çalışmaların Araştırma Yöntemleri Açısından Analizi: Türkiye Örneği (2011-2015). *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 18(4), 925.

Dinç, Y ve Cengiz, S. (2019). Mali Çözüm Dergisinde Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Mali Çözüm* 29(155), 33-54

Hotamışlı M. ve Erem, I. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisinde Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 1-2.

Kurt, G., Uçma, T. (2011). Türkiye'deki Muhasebe Araştırmaları Yazını. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 13(1), 75-76.

Meyer, M., and Rigsby, J. T. (2001). A Descriptive Analysis of the Content and Contributors of Behavioral Research in Accounting 1989-1998. *Behavioral Research in Accounting*, 13, 1.

Önce, S. ve Başar, B. (2010). Türkiye'deki Akademik Araştırma Dergilerinde Muhasebe Alanında Yazılmış Makalelerin Analizi: 2000-2008. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 45, s.55-56.

Prather-Kinsey Jenice J. and Rueschhoff, N. (1996). An Analysis of International Accounting Research in U.S. Academic Accounting Journals. *Accounting Horizons*, 10(1), 1-17.

Sakin T. (2008). A Content Analysis of Papers Published in the Journal of School of Business Administration: Accounting and Finance (1972-2007). *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 31(1), 1.

Selimoğlu, S. Kardeş, Uzay, Ş. (2007). Türkiye'de Son 10 yılda Bağımsız Denetim Alanında yapılan Araştırmalar: Literatür Çalışması. *Mali Çözüm Dergisi*, 83, 39-40.

Zeff, S. (1996). A Study of Academic Research Journals in Accounting, *Accounting Horizons*, 10 (3), 157-158.